

Editörden

Güvenlik Çalışmaları Dergisi'nin 24. Cilt 2. Sayısını kapsamlı bir içerikle okuyucuya sunuyoruz. Derginin bu sayısında, toplam altı makale yer almaktadır.

Sayının ilk makalesi olan “Çin Savunma Sanayiinin Çeşitlenen Dinamikleri: Kurumsal Sınırlılıklardan Küresel Rekabete” başlıklı yazı Prof. Dr. Bayram Ali Soner ve Dr. Orhan Çifçi tarafından kaleme alınmıştır. Bahse konu makalede yazarlar, Çin savunma sanayiinin olgunlaşma sürecine ışık tutarak Çin'in zayıf ve kırılğan özellikler gösteren bir aktör olmaktan uzaklaşıp kendi kendine yetebilen sürece geçişi nasıl sağladığını ve hangi yönleriyle küresel rekabetin bir parçasına dönüştüğünü açıklamaktadır. Yazarların da vurguladığı üzere, Başta Xi Jinping olmak üzere Jiang Zemin ve Hu Jintao tarafından uygulama konulan yöntem ve stratejiler aşamalı olarak Çin savunma sanayiini küresel seviyede rekabet edebilen bir aktöre dönüştürmüştür. Günümüzde birçok savunma ve silah sisteminin üretim aşamasında özgün inovasyona geçiş sağlayabilen Çin'in halihazırda savunma sanayiinde ulusal kabiliyet ve yeterliliklerini aşamalı olarak çeşitlendirdiği gözlemlenmektedir.

Sayının ikinci makalesi Doç. Dr. Göktuğ Sönmez tarafından yazılan “Suriye İç Savaşı'nda Şii Yabancı Savaşçılar: Savaşçı Devşirme Stratejileri ve İran'ın Bölgesel Rolü” başlıklı yazıdır. Bahse konu yazıda, İran'ın Suriye'deki rejimin otoritesini sağlamak için sınır aşan bir strateji geliştirdiği öne sürülmektedir. Çalışma, bu argümanı temellendirmek adına İran'ın devrim sonrası bölgesel hedefleri ve bu bağlamdaki kilit aktörlerin genel bir tartışmasını sunmaktadır. Takiben, Arap Baharı ve Suriye İç Savaşı kapsamında bu bölgesel stratejinin, bazı önemli Şii'i aktörlerin oyuna dahil edilme süreçlerinin çevrimiçi ve çevrimdışı süreçleri göz önünde bulundurarak bir profillemeye çalışması üzerinden tartışılmaktadır. Böylelikle İran'ın bölgesel stratejisi bağlamında sahaya en etkin biçimde ağırlığını koyduğu alanlardan olan Suriye'de nasıl bir sınır-aşan strateji üzerinden etkin konuma geldiğinin anlaşılması hedeflenmektedir.

Bu sayıda yer alan üçüncü makale, Dr. Öğretim Üyesi Berkant Akkuş tarafından kaleme alınmıştır. “Uluslararası İnsancıl Hukukun İnsandışılaştırılması: Otonom Silah Sistemlerinin Uluslararası İnsancıl Hukuk Üzerindeki Potansiyel Etkisi

“Üzerine Bir Analiz” başlıklı çalışma, anlamlı insan kontrolü bulunmadan harekete geçen otonom silah sistemlerinin hukuki ve cezai sorumluluğunun belirlenmesinde problemler oluşturduğunu belirtmektedir. Bir makine tarafından yaşam ve ölüm kararının verilmesinin insan onurunun dokunulmazlığını tartışmaya açtığı vurgulanmaktadır. Bu çalışma, otonom silah sistemlerinin uluslararası insancıl hukukta oluşturduğu problemleri, günümüz silahlı çatışmalarından örneklerle incelemektedir. Bu amaç doğrultusunda; uluslararası insancıl hukuk prensipleri olan ayırt etme, ölçülülük ve önleme ilkeleri detaylı bir şekilde tartışılmaktadır. Otonom silah sistemlerinin Martens Kaydı doğrultusunda yasaklanıp yasaklanmaması gerekliliği hususu uluslararası arenadaki tartışmalar doğrultusunda incelenmektedir.

Sayının dördüncü çalışması, Hüsnü Mısırlı ve Doç. Dr. Duygu Dersan Orhan tarafından kaleme alınan “Kuzey Afrika’nın Güvenlik Sorunlarının Çözümünde Bölgesel Örgütlerin Etkinliği:

Libya İç Savaşı (2011-2022)” başlıklı yazıdır. Bahse konu çalışmada bölgesel örgütlerin Libya’nın güvenlik sorunlarının çözümünde ne kadar etkili oldukları hususu incelenerek mevcut duruma ortaya konmaktadır. Bununla birlikte, çatışma yönetimi kapasitelerini geliştirmek için uygulanabilir stratejilerin gerekliliği hakkında bir değerlendirme de sunulmaktadır.

Sayının beşinci makalesi olan “Siyasi İstikrarsızlığın İnsani Güvensizlik Üzerindeki Etkileri: Kongo Demokratik Cumhuriyeti’nde Çocuk Asker Meselesinin Analizi” başlıklı yazı Dr. Öğretim Üyesi Pelin Aliyev tarafından kaleme alınmıştır. Bahse konu makalenin amacı, Kongo Demokratik Cumhuriyeti’nde siyasi istikrarsızlığın insani güvenlik üzerindeki etkisini çocuk asker özelinde analiz etmektir. Bu çalışma, Kongo Demokratik Cumhuriyeti’ndeki çocuk askerlik olgusunu bir insani güvenlik sorunu olarak ele almakta ve çocukların asker olarak kullanılmasının en önemli kaynağının ülkedeki siyasi istikrarsızlık olduğunu vurgulamaktadır. Kongo Demokratik Cumhuriyeti’nde süregelen siyasi istikrarsızlık nedeniyle, ulusal önlem ve çabaların yanı sıra mevcut uluslararası hukukun çocuk asker sorununu çözmek için yeterli olmadığı ileri sürülmektedir.

Sayının son makalesi Öğretim Görevlisi Uğur Gül tarafından yazılan “Saldırgan Realizm Perspektifinden Amerika Birleşik Devletleri’nin Latin Amerika Müdahaleciliğinin Temel Argümanları” başlıklı yazıdır. Bahse konu yazıda, Amerika Birleşik Devletleri’nin Amerika kıtası üzerinde ve özellikle Latin Amerika coğrafyasında uyguladığı hegemonik politikaların, John J. Mearsheimer’ın öncülük ettiği Saldırgan Realizm’in perspektifi ile açıklanması amaçlanmaktadır. Bölgede uygulanan müdahaleci politikaların kaynağının hangi düşünsel temellere dayandığı ve hangi müdahale türlerinin uygulandığına da değinilmektedir. Jeopolitik açıdan Latin Amerika’nın, Amerika Birleşik Devletleri için nasıl bir önem arz ettiği de incelenmektedir. Saldırgan Realizm bağlamında ele alınan olan bu çalışmada Amerikan müdahaleciliğine de örnekler verilmektedir.

Bu vesileyle Őunu yeniden hatırlatmak isteriz ki önümüzdeki sayı için değerlendirilmek üzere makaleler dergimize Dergipark sayfamız üzerinden (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/gcd>) iletilebilir.

Güvenlik Çalışmaları Dergisi'nin bu sayısına katkı sunan yazarlara ve hakemlere teşekkür ediyor; mevcut sayıda yer alan çalışmaların akademik literatüre katkı sunmasını temenni ediyoruz.

Gelecek sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle; iyi okumalar dileriz.

Oğuzhan Yanarşık